

Om spørgsmålene i HELBREDSbarometeret

HELBREDSbarometeret er et spørgeskema, som vi bruger til at følge dit helbred gennem hele dit forløb i de urologiske ambulatorier.

Redskabet giver lægen og sygeplejersken overblik over dit helbred og din hverdag med prostatakræft, så de kan følge udvikling i din tilstand og komme dine behov i møde.

Du skal besvare spørgeskemaet med jævne mellemrum og altid samtidig få taget en blodprøve.

Husk altid at få taget en blodprøve, når du besvarer HELBREDSbarometeret.

I dette materiale kan du læse om årsagerne til, at du skal besvare netop de spørgsmål, der indgår i spørgeskemaet.

SYMPTOMER OG BIVIRKNINGER ER FORSKELLIGE

Når du besvarer HELBREDSbarometeret, så skal du vide, at redskabet bruges til at følge mænd, der er ramt af prostatakræft, men er i vidt forskellige forløb:

- Mænd, der ingen behandling får, men hvor udvikling i sygdommen overvåges.
- Mænd, der får operation eller strålebehandling.
- Mænd, der får behandling, som påvirker kroppens testosteron-niveau.

Symptomer og bivirkninger kan derfor være meget forskellige – og nogle mænd oplever slet ikke at have symptomer eller bivirkninger.

Bliv derfor ikke bekymret, hvis der i skemaet spørges til symptomer eller bivirkninger, som du aldrig har oplevet at have.

Det, du skal være opmærksom på, er, om du oplever symptomer, som ikke tidligere har været til stede hos dig.

Mange af spørgsmålene i HELBREDSbarometeret drejer sig om symptomer, som kan være tegn på tilbagefald eller sygdomsudvikling.

Men symptomerne kan også skyldes helt andre ting i din hverdag, som ikke er udtryk for sygdom eller bivirkninger til din behandling. Hvis du oplever symptomer, som gør dig bekymret, så kontakt din praktiserende læge.

PÅ DISSE TIDSPUNKTER SKAL DU BESVARE SKEMAET

Det er vigtigt for os at vide, hvordan dit helbred er, inden du går i gang med behandling. Vi vil derfor bede dig besvare skemaet, inden du påbegynder (ny) behandling.

Herefter besvarer du HELBREDSbarometeret flere gange i forløbet. Når du løbende besvarer det, kan vi holde øje med, om din vurdering af dit helbred og livskvalitet ændres med den behandling, du får.

DISSE SPØRGSMÅL VIL DU MØDE

Om andre samtidige sygdomme

Vi ved, at der kan være andre grunde end kræftsygdommen til, at man vurderer sit helbred som godt eller dårligt. Derfor spørger vi til, om du har andre sygdomme, der også påvirker dit helbred.

Om genetisk disposition

Vi spørger, om der har været tilfælde af prostatakræft i din nærmeste familie. Årsagen til det spørgsmål er, at risikoen, for at en mand udvikler kræft i prostata, er mere end fordoblet, hvis 2 familiemedlemmer har sygdommen – fx far og bror. Din familiehistorie kan derfor fortælle os noget om din genetiske disposition.

Om vandladning

Prostata ligger rundt om urinrøret og lige nedenfor urinblæren. Man kan derfor opleve problemer med at lade vandet, både når man bliver ældre, og når man har prostatakræft. Information om, hvorvidt din vandladning bliver værre eller bedre over tid, kan derfor være med til at vise, om der sker noget med kræftknuden.

Vi spørger, om du har kateter, da du i så fald ikke skal besvare spørgsmålene om vandladning.

Som en følge af behandling for prostatakræft kan nogle opleve utæthed, besvær med at komme af med vandet eller med at tømme blæren helt. Hvis du angiver, at du har problemer med vandladningen, hjælper vi dig efter bedste evne. En god blærefunktion er vigtig for din livskvalitet og for at undgå infektioner i urinvejene.

Om seksualliv og rejsning

Operation og strålebehandling kan ødelægge nerveforsyningen til penis og derved give problemer med rejsningen. I nogle tilfælde kan man genvinde evnen til at få rejsning med hjælpemidler (tabletter, pumpe eller lignende.) Ud fra din besvarelse kan vi vurdere, om du kan have gavn af at anvende hjælpemidler til at få rejsning.

Fjernelse af testiklerne og medicinsk behandling kan nedsætte lysten og evnen til seksuelt samvær på grund af hormonelle ændringer. Ofte kan problemet ikke afhjælpes, men du kan i din besvarelse angive, om den manglende lyst og evne til seksuelt samvær er et problem for dig. Hvis det er tilfældet, kan du tale med en af vores sygeplejersker om, hvordan du og eventuelt din partner kan få det bedste ud af situationen.

Om afføring

Det er primært personer, som får strålebehandling, der kan opleve problemer med afføring. Strålerne kan beskadige området omkring endetarmen. Det kan give diarré, mavesmerter og smerter ved toiletbesøg under selve stråleforløbet. I nogle tilfælde kan man få vedvarende tarmproblemer i form af diarré eller blødninger fra tarmen. Ud fra din besvarelse kan vi vurdere, hvor alvorlige dine bivirkninger er, og følge

med i, om dine bivirkninger udvikler sig til det værre eller bedre.

Om din almene tilstand

Vi spørger til din almene tilstand, da ændringer i denne kan gøre os opmærksomme på sygdomsudvikling.

Behandling ved hjælp af kirurgisk og medicinsk kastration kan give symptomer, der svarer til de gener, som kvinder får i overgangsalderen. Det sker på grund af hormonelle ændringer og drejer sig især om hedeture og øm eller hævet brystregion. Hedeture aftager som regel med tiden. Ud fra din besvarelse kan vi vurdere, om hedeturene er så generende, at vi skal overveje medicinsk behandling.

En kræftknude i prostata kan vokse ind i de nærmeste organer eller sprede sig til andre dele af kroppen via blod- og lymfekar. Hvis kræften spreder sig, vil man få symptomer derfra. Ved spredning bliver man ofte alment påvirket af sygdommen. Man kan især opleve træthed, nedsat appetit, vægttab, kvalme og smerter, der begrænser hverdagen.

Hvis sygdommen har spredt sig til lymfekanalerne, kan man opleve generende hævelse i et eller begge ben. Har sygdommen spredt sig til knoglerne, kan det give smerter i knoglerne – typisk i ryg, lænd, bækken eller hofter. Føleforstyrrelser i hænder eller fødder, nedsat muskelkraft eller pludseligt opstået gangbesvær kan være tegn på at kræften har spredt sig. Oplever du pludseligt opstået gangbesvær, skal du kontakte ambulatoriet eller din egen læge eller Lægevagten.

Om din trivsel

Det er almindeligt at være ked af det og modløs, når man får en alvorlig sygdom som kræft. Tunge følelser kan komme på alle tidspunkter af sygdomsforløbet, fx som reaktion på diagnosen, på behandlingen, på ventetiden, eller når behandlingen er afsluttet.

Vi ved fra forskning, at patienter med alvorlig sygdom har en øget risiko for at udvikle depression. Vi spørger derfor til din almene trivsel og til symptomer på depression, så du kan få den rette hjælp, hvis du skulle have behov for det. Depression kan eksempelvis behandles med psykologsamtaler og/eller medicin.



KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.



Kontakt

Urologisk Ambulatorium

Aalborg

Tlf. 97 66 30 08

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 8.30 – 12.00

Frederikshavn

Tlf. 97 64 18 57

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 8.00 – 15.00

Thisted

Tlf. 97 65 10 46

Vi træffes bedst:

Sekretær: Mandag – fredag 8.00 – 9.00
og 10.00 – 12.00

Sygeplejerske: 13.00 – 14.00

Kræftens Bekæmpelse

Vil du vide mere om prostatakraft, kan du eventuelt læse mere på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside: www.cancer.dk/prostatakræft.

Kræftens Bekæmpelse har rådgivningscentre i hele landet, hvor man gratis kan komme ind og få hjælp og rådgivning.

Patientforening

Patientforeningen for prostatakraft, PROPA, tilbyder kurser og arrangementer i hele landet. Se mere på www.propa.dk. På hjemmesiden kan du også læse mere om sygdommen.